

The background is a watercolor-style illustration on a light-colored, textured paper. It features a variety of overlapping, semi-transparent shapes in shades of blue, green, yellow, orange, and pink. Some of these shapes resemble stylized animals, such as a bird in flight on the left and a cat on the right. The overall composition is abstract and artistic.

Gökotta med CNV 17 mars 2021

Naturvägledarnas hemliga knep

Gökotta med CNV 17 mars 2021

Naturvägledarnas hemliga knep

Upplägg

- Start 8:15
- Eva Sandberg – Välkomna
- Katrin Jones Hammarlund – Tekniken
- Per Bengtson – Materialet PARADIS UTE
- Martin Emtenäs – Mina hemliga knep
- Gruppdiskussion
- Återsamling & summering
- Slut 9:30

Har du frågor?

Kontakta SLU Centrum för Naturvägledning
Per Bengtson, per.bengtson@slu.se

Instruktioner till gruppdiskussionerna:

1. **Presentera er kort för varandra**
2. **Diskutera utgående från frågorna.** Låt alla komma till tals.
3. **Alla kan notera på denna sida.** Gör gärna det. Saknas plats, finns det postitlappar vid sidan.

Gruppdiskussionerna skedde i smågrupper i Zoom och deltagarna gjorde noteringar i Google Presentations-arbetsblad. På följande sidor finns en sammanställning av gruppernas anteckningar.

Fråga 1

Dina bästa knep. Hur hjälper du bäst dina deltagare att stärka sin relation till naturen?

Ta gärna upp naturföremål, t ex smådjur, växter, insekter, och låt deltagarna känna, klappa, smaka

Ta vara på gruppens kunskap, gör deltagarna delaktiga

Kravlöst Lustfyllt

Mata in djuren i ditt område så kan matning av djur, tex lavskrika bli en del av upplevelsen.

Göra det lustfyllt att vara i skogen, en blandning av goda samtal, kunskat och fika.

Inkludera deltagarna i guidningen genom att låta dem göra saker. Känna, lyssna, upptäcka, leda mm.

Uppleva med alla sinnen i alla åldrar

Vara flexibla under guidningarna, fånga det som händer

Utcheckning så lär vi oss om ledare vad vi kan utveckla

Bjud på dig själv! Har fisken ett underbett visa det

Visa med kroppen, tex hur långt en fågel har mellan vingpetsarna.

Använd wow rekvisita som kopplar starkt till det du guidar om.

Få folk att ställa frågor och vara delaktiga

Närvaro bjuda på sig själv

Fånga intresset

Checka in och stämna av vad deltagarna förväntar sig, då kan vi uppfylla dem genom mötet.

Våga låta gruppen sätta sig och delta i tystnad. Våga säga att vi ska gå en bit i tystnad och bara lyssna.

Inte så mycket namedropping utan berätta om hur naturen fungerar istället.

Viktigt att få deltagarna delaktiga i guidningen.

Berätta hellre mindre och mer intressant än ett manus.

Fråga 1, fortsättning

Dina bästa knep. Hur hjälper du bäst dina deltagare att stärka sin relation till naturen?

Det digitala är en ny möjlighet som underlättar samverkan. Nytt i folkbildningen.

Jobbar från studiefrämjandet med olika organisationer STF Jägarna FF NF alla gör på olika sätt - samverkan MELLAN organisationer vore toppen

Ha färdiga berättelser som man kan ta fram. Ex om mytologiska väsen som förklarar naturfenomen,, människans perspektiv om denna plats forntid, nutid

Kombinera annan utomhus-verksamhet med naturvägledning, t ex i aktiviteter med hundar

Mindre grupper ger bättre relationer och upplevelser

Viktigt att vara tydlig med att stänga av mobiler od

TEMA
SAM-
VERKAN

Skogsguidesutbildning Klarälvdalensfolk högskola , SFR och Finnskogen slår ihop och jobbar med natur- och kulturguidningar

Se de osynliga i gruppen

Använd konflikttätrare häckning pilgrimsfalk för att be klättrare invettera och hålla koll Ornitologer + Klättrare

Använd luppar även för vuxengrupper

Jobba med t ex studieförbund för att sänka trösklarna

Viktigt med tydlig kommunikation inför en aktivitet

Samverka med gymnasieutbildningar

Samarbete mellan organisationer kan ge mer resurser naturskyddsföreningen och scouterna S har materail och NF kan bidra med kunskap om naturen

Hembygdsföreningar och Naturskyddsföreningar i samarbete om t ex ängsbruk kan ge mer för båda

Ge arter egna namn

Använd de pålitliga träden som avstamp. De finns alltid där till skillnad från räven

Hundvandringar kan vara ett knep, eller en nisch att slå an på när nu så många skaffar vovve

Välj en plats i natur med god ljudmiljö. Fånga upplevelser på turen.

Skapa trygghet i gruppen. Det blir lättare för deltagare att slappna av då, och att ta in intryck.

Fråga 1, fortsättning

Dina bästa knep. Hur hjälper du bäst dina deltagare att stärka sin relation till naturen?

Entusiasm och nyfikenhet!

Vara tyst som ledare - ta ett steg tillbaka och låt deltagare berätta

Storytelling, Berätta en historia
Lär dig namn på deltagare för att skärpa deras uppmärksamhet, alla känner sig sedda.

Sinnesupplevelser, tex tyst vandring, stubbsittning även i vanlig naturguidning

Ta stöd av platsen, tex sitta under en gran

Humor - att kunna skratta tillsammans är viktigt, lättar upp stämningen och ökar tryggheten.

Bjuda på sig själv, ta tåten i det oväntade och inspirerar andra att våga.

Använd bikupan som samtalsstartare

Att det ska vara en upplevelse även om man inte hittar målarten, tex ugglelyssning om ugglorna är tysta.

Tema viktigt. Att man själv vet vad som är den röda tråden / minsta gemensamma nämnare.

Börja med att säga vad du ska säga. Säg det. Säg sedan vad du har sagt.

Saker bajs och andra spår som djur lämnar, nötter, frön o annat som djur ätet, fjädrar och dun, skelettdelar mm, mm

Låta deltagarna gå i tystnad och uppleva naturen på egen hand och sedan reflektera.

Bjuda på något ätbart, tex bär, te gjort på blad eller annat från naturen.

Känslor får andra att känna.

Checka av förkunskaper och förväntningar hos deltagare

Lyrik, dikter

Fråga 2

**Tips om material/övningar
för naturvägledning att
lyfta under Friluftslivets år.**

Frukostvandring
med kokkaffe
Fika viktigt

Mata djur och
dokumentera
med foto

Alla behöver
kanske inte köpa
lika utrustning för
friluftsliv om man
låna och
samarbeta med
varandra

Ta med material
ut i skogen och
skapa. T ex.
Måla i skogen
/naturen använd
skogen som
rum

Samverka med
friluftslivsorganisatio
ner och
intressenter
lokalt. Val av
PLATS viktigt för
att nå ovana.

“Veckans äventyr”.
Ett nytt äventyr
varje vecka under
Friluftslivets År, från
Friluftslivetsfrämjandet.
Signa upp för mejl
på webben.

Enkla pyssel
tillsammans, t
ex bygga en
liten flöjt av
ett ekollo en
mobil av
naturmaterail.

Skogsbadsövning
gar, se Åsa
Ottossons
guide-kompendiu
m på
Studieförbundet
s webb.

Guidehandlednin
gar för att guida
till Lugn och
fokus resp
Balans och
smidighet finns
på
Utemeningen.se

Håva och lära
känna
småkrypen under
ytan tillsammans.

Lykt/mörkervandringar med
fotogenlykta eller pannalampa...
under guidningen släcker vi och
går i mörker. Upplevelsen hos
deltagarna är att ljud hörs mer när
man inte ser...även att skogens
dofter intensifieras.

Fråga 3

Synpunkter på skissen PARADIS UTE. Hur kan den användas? Hur spridas?

Studieförbund i samverkan gör det möjligt till samarbeten inom och mellan studieförbund

Bra tips, enkel och lättöverskådlig, trevligt med länkar till material.

Spridas till naturum, museer, scouter, naturskyddsföreningar och andra ideella föreningar och studieförbund.

Bra grund kort och koncist
Många böcker samlat på ett ställe.

En bra checklista för naturvägledning!
Välja sin egen kontext och förmedla naturens hälsoeffekter.

Kul och helt rätt med uttrycken OMG, WTF och LOL! Får vi människor att uppleva det så är vi mitt i prick. :)

Spridas via luftnarfri.nu.

Bra initiativ! Ju fler tips och idéer som finns att tillgå desto bättre för oss som möter deltagare och grupper.

Samarbete mellan föreningar en viktig möjlighet. Viktigare än någonsin

Sprida den till ideella ledare inom friluftslivet.

Om underlaget ska vara inkluderande kanske ordval under AHA skulle kunna bytas ut. OMG och WTF kan upplevas stötande.

Superbra!
Jag tänker sprida till "mina" friskvårdsguider till att börja med.

Tankar om denna gökotta. Hur kan vi utveckla konceptet? Förslag på kommande teman.

Rolig att lära sig av de andra :-). Jag ser fram emot nästa gång!

Rurik -Äventyr.se Väldigt fint initiativ, jag hade gärna stannat längre i grupprummet. Bra med geografisk spridning, men det skulle kunna finnas värde i att dela grupper geografiskt nära med tanke på nätverkande..

Mycket trevligt initiativ! Enkelt sätt att digitalt utnyttja möjligheten till möten och erfarenhetsutbyten. Tack!

Hade gärna lyssnat mer på Martin. Bra med gruppdiskussioner. Ser fram emot fler gökottor!

Givande! Känns väldigt seriöst och kul att dela en gemenskap med andra kring naturguidning/naturvägledning. Hade velat haft mera tid till gruppdiskussioner. Många som vill nätverka.

Superbra! Helt klart en bra grej som kommit av pandemin. Så himla roligt att kunna vara med, få och dela kunskap, träffa andra på enkelt sätt och lära nytt!

Den som är gäst skulle kunna vara i natur nästa gång. Då får vi ett exempel att inspireras av. IRL

Hade hoppats på mer Martin och mindre grupprat. Men trevligt format!

Inspirerande och fint ordnat. Gillar era post it lappar!

Jättetrevligt och givande. Proffsigt genomfört. Tack!

Mycket bra och roligt med inspiration! :)